

Víme, co nás ohrožuje?

Katastrofy a různá neštěstí se vyskytovaly, vyskytují a vyskytovat budou. Je třeba s nimi počítat a naučit se s nimi žít.

Jsou události, které zasahují do života mnoha občanů. Ohrožují život, zdraví, životní prostředí nebo majetek. Někdy přímo, někdy nepřímo. Jen z nedávné minulosti známe mnoho příkladů takovýchto rozsáhlých neštěstí a katastrof. Všichni máme v živé paměti rozsáhlé povodně na Moravě v roce 1997 a v Čechách v roce 2002. Připomeňme si teroristický útok na Světové obchodní centrum v New Yorku 11. září 2001, tsunami v jihovýchodní Asii na sklonku loňského roku, častá zemětřesení v Turecku, tornáda a hurikány v Americe, katastrofickou havárii v jaderné elektrárně v ukrajinském Černobyli v roce 1986 a mnoho dalších. Takovéto katastrofy či neštěstí nazýváme mimořádné události a dělíme je na:

Živelní pohromy (povodeň, otřesy nebo sesuv půdy, vichřice, tornádo, extrémní chlad, teplo, sucho, rozsáhlý požár).

Havárie (havárie s únikem nebezpečné látky, radiační havárie, ropná havárie, havárie plynovodu, vodovodu, elektrických rozvodů aj., destrukce staveb, únik metanu, velká dopravní nehoda),

Ostatní události (teroristický čin, epidemie, nákazy mezi zvířaty a další).

Podívejme se na to, jaká ohrožení existují v Moravskoslezském kraji. V důsledku vydatných dlouhotrvajících dešťů či rychlého tání sněhu mohou vznikat přirozené povodně na řekách Odry, Ostravice, Opava, Moravice, Olše a na jejich přítocích. Také existuje ohrožení zvláštními povodněmi z protržení přehradních hrází Slezská Harta, Kružberk, Šance, Žermanice, Těrlicko, Morávka a Olešná. Další možné ohrožení je únikem nebezpečných plynů a dalších látek při haváriích v hutních, koksárenských a chemických provozech, ve skladech chemikálií a při přepravě těchto látek. Tabulka nám ukazuje ty nejvýznamnější.

<i>Provozovatel</i>	<i>Nebezpečná látka</i>
BorsodChem MCHZ, Ostrava–Mariánské Hory	čpavek
Mittal Steel (dříve Nová Huť), Ostrava-Kunčice	hutní plyny s oxidem uhelnatým
Energetika Vítkovice	
Koksovna Šverma, Ostrava–Mariánské Hory	chlór
Třinecké železárny a Energetika Třinec	
Bochemie Bohumín	chlór
Primaplyn Horní Suchá (u Havířova)	propan-butan

Určitým nebezpečím je i chlór používaný v úpravnách vody a v zařízeních bazénů, čpavek na zimních stadionech a v chladírnách, i další chemické látky. Typickým pro Ostravsko, Karvinsko a okolí je možnost nekontrolovaného výstupu metanu na zemský povrch. Nelze opomíjet ani možnost teroristické akce – nastražení běžné výbušniny, bomby, nebo použití chemických nebo biologických prostředků. Mezi mimořádné události řadíme

také vznik epidemií. Jak se dovídáme ze zpráv, vědci a odborníci se obávají pandemie chřipky. Dalším důvodem k obavám může být přenos nákaz mezi zvířaty, např. slintavka a kulhavka případně tzv. nemoc šílených krav.

Občan by se tedy měl rozhodně zajímat, nakolik je místo jeho bydliště z dlouhodobého hlediska bezpečné, čím se vyznačuje (např. lidnatost místa, zaplavování, zatížení místa dopravou), jak daleko od zdroje nebezpečí se nachází a zda mu umožňuje únik před poškozujícím nebo dokonce zničujícím vlivem konkrétní události. Měl by si uvědomit existující možnosti ohrožení a s konkrétními riziky se blíže seznámit.

Příště: O odpovědnosti státu a občana při mimořádných událostech.